

TRIDENTINUM

TRENTON KIRKOLLISKOKOUKSEN
reformi- ja oppidekreetit
sekä kaanonit

Suomentanut Martti Voutilainen OP

KATOLINEN TIEDOTUSKESKUS 2016

Alun perin julkaistu vuonna 1984 sarjassa
Missiologian ja ekumeniikan seuran julkaisuja, 43.
Uusi, korjattu laitos julkaistu Luther-Agricola-seuran luvalla,
Katolinen tiedotuskeskus 2016.

© Copyright 2016 Katolinen tiedotuskeskus, Helsinki
Suomennos Martti Voutilainen OP
Painopaikka Hansaprint, Turenki 2016
ISBN 978-952-7153-13-0

VIIDES ISTUNTO

pidetty 17. päivänä kesäkuuta 1546.

DEKREETTI PERISYNNISTÄ

Jotta katolinen uskomme, jota ilman on mahdoton olla otollinen Jumalalle,¹ säilyisi kaikista erehdyksistä puhdistettuna kokonaisuudessaan ehjänä ja puhtaana ja jottei kristikansa ajelehtisi kaikissa opintuulissa,² koska se vanha käärme,³ ihmissuvun ainainen vihollinen pyrkiessään lukuisin tavoin järkyttämään Jumalan kirkkoa näinä aikoina on nostanut esiin ei vain uusia vaan myös vanhoja perisyntiä ja sen parannuskeinoja koskevia kiistoja, tämä pyhä, ekumeeninen ja yleinen Pyhässä Hengessä laillisesti koollekutsuttu Trenton kirkolliskokous, puheenjohtajinaan kolme Apostolisen Istuimen legaattia haluaa kutsua takaisin ek-syneitä ja vahvistaa horjuvia. Siksi se seuraten Pyhän kirjan ja pyhien Isien ja mitä luotettavimpien kirkolliskokousten todistuksia ja itsensä kirkon konsensusta ja oppiratkaisua säätää, tunnustaa ja julistaa perisyynnistä seuraavasti:

1. Jos joku ei tunnusta, että ensimmäinen ihminen Aadam, sen jälkeen kun hän paratiisissa oli langennut, heti menetti sen pyhyiden ja vanhurskauden, jossa hänet oli luotu, ja vilpillisyyteensä sisältävän Jumalan loukkaamisen kautta sai päälleen Jumalan vihastumisen ja suuttumuksen ja siksi myös kuoleman,

1 Hepr. 11:6.

2 Ef. 4:14.

3 Ilm. 12:9.

jolla Jumala oli häntä aikaisemmin uhannut, ja että kuolema puolestaan toi mukanaan vankeuden sen alaisuudessa, *jolla oli kuolema vallassaan*,⁴ se on paholaisen, ja että Aadam kokonaisuudessaan tuon Jumalaa loukkaavan luopumuksensa kautta muuttui sekä ruumiiltaan että sielultaan huonommaksi: hän olkoon erotettu.

2. Jos joku väittää, että Aadamin lankeemus vahingoitti vain häntä itseään eikä hänen jälkeläisiään ja että hän menetti Jumalalta saamansa pyhyiden ja vanhurskauden vain itseltään eikä myös meiltä, tai että tuon tottelemattomuuden häpeällisen synnin kautta ihmissukuun virtasivat vain kuolema ja ruumista koskevat rangaistukset mutta ei synti, joka on sielun kuolema: hän olkoon erotettu, sillä hän puhuu Apostolia vastaan, joka sanoo: *yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan ja synnin kautta kuolema ja niin kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi, (hänessä) jossa kaikki ovat syntiä tehneet*.⁵

3. Jos joku väittää, että tämä Aadamin synti, joka on alkuperältään yksi ja joka suvunjatkamisen, ei jäljittelyn, kautta on virrannut koko ihmissukuun, voidaan poistaa joko ihmisen luonnollisin voimin tai jollakin muulla parannuskeinolla kuin Herramme Jeesuksen Kristuksen, ainoan välimiehen ansiolla, hänen, joka verellään sovitti meidät Jumalan kanssa⁶ tullen *meille vanhurskaudeksi, pyhitykseksi ja lunastukseksi*,⁷ tai jos joku kieltää sen, että Jeesuksen Kristuksen ansio tulee kirkon riituksen mukaan oikein toimitetun kasteen sakramentin kautta sovelletuksi niin aikuisiin kuin lapsiin: hän olkoon erotettu, sillä *ei ole taivaan alla muuta nimä ihmisille annettu, jossa meidän pitäisi pelastuman*.⁸ Ja siksi tämä lause: *Katso, Jumalan Karitsa, joka pois ottaa maailman synnit*⁹ ja tuo

4 Hepr. 2:14.

5 Room. 5:12.

6 Vrt. Room. 5:9-10.

7 1. Kor. 1:30.

8 Ap.t. 4:12.

9 Joh. 1:29.

toinen: *Kaikki te, jotka olette kastetut, olette Kristuksen päällemme pukeeneet.*¹⁰

4. Jos joku kieltää kastamasta äidin kohdusta äsken syntyneitä lapsia silloinkin, kun ne ovat syntyneet kastetuista vanhemmista tai sanoo, että lapset kyllä kastetaan syntien anteeksiantamiseksi, mutta etteivät ne ole vetäneet päälleen Aadamista tätä perisyntiä, josta vain uudestisyntymisen pesu voi heidät puhdistaa iankaikisen elämän saavuttamiseksi, niin että heidän kohdallaan kasteen muoto, jossa puhutaan syntien anteeksiantamisesta, ei olekaan tosi vaan valheellinen: hän olkoon erotettu, sillä tämä, mitä Apostoli sanoo: *Yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan, ja synnin kautta kuolema, niin että kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi (hänessä), jossa kaikki ovat syntiä tehneet,*¹¹ on ymmärrettävä juuri sillä tavoin kuin kaikkialle maailmaan levinyt katolinen kirkko on aina sen ymmärtänyt. Tämän apostolisesta traditiosta lähtöisin olevan uskon säännön perusteella myös pienet lapset, jotka eivät vielä itse ole voineet tehdä mitään syntejä, totuuden mukaisesti kastetaan syntien anteeksisaamiseksi, jotta heissä uudestisyntyminen puhdistaa sen, mikä syntymisessä oli heihin tartunut. Sillä *jos joku ei uudestisyntynyt vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan.*¹²

5. Jos joku kieltää sen, että kasteessa annetun Herramme Jeesuksen Kristuksen armon kautta perisyntynin syyllisyys annetaan anteeksi tai myös väittää, ettei kaikkea sitä, mikä kuuluu synnin todelliseen ja varsinaiseen olemukseen, oteta pois, vaan että sitä ainoastaan silotellaan, tai että sitä ei lueta syyksi: hän olkoon erotettu. Sillä uudestisyntyneissä Jumala ei vihaa mitään, koska ei ole mitään kadotustuomiota niille,¹³ jotka yhdessä Kristuksen kanssa ovat todellisesti haudatut kasteen kautta kuolemaan¹⁴ ja

10 Gal. 3:27.

11 Room. 5:12.

12 Joh. 3:5.

13 Room. 8:1.

14 Room. 6:4.

jotka eivät vaella lihan mukaan¹⁵ vaan ovat riisuneet pois vanhan ihmisen ja pukeutuneet uuteen, joka on luotu Jumalan kuvan mukaan,¹⁶ ja tulleet viattomiksi, tahrattomiksi, puhtaiksi, sävyisiksi ja Jumalalle rakkaiksi lapsiksi, Jumalan perillisiksi ja Kristuksen kanssaperillisiksi,¹⁷ niin ettei mikään voi viivyttää heidän taivaaseen pääsemistään. Tämä pyhä synodi kuitenkin tunnustaa ja ymmärtää, että kastettuihinkin jää himo ja sytykettä sen liekeille, mutta ne on jätetty kannustamaan ihmistä kilvoitteluun eivätkä ne kykene vahingoittamaan niitä, jotka eivät niihin suostu vaan miehuullisesti Jeesuksen Kristuksen armon avulla taistelevat niitä vastaan. Sillä *vain se, joka kilpailee sääntöjen mukaisesti, seppelöidään*.¹⁸ Tästä himosta, jota Apostoli joskus nimittää synniksi, pyhä synodi selittää, ettei katolinen kirkko ole koskaan ymmärtänyt tätä syntiä siten, että himo uudestisyntyneissä olisi todellinen ja varsinainen synti, vaan että tämä himo on synnistä peräisin ja taivuttaa ihmistä syntiin. Jos joku ajattelee päinvastoin: hän olkoon erotettu.

6. Tämä pyhä synodi selittää myös, ettei sen tarkoituksena ole sulkea tämän perisyntiä käsittelevän dekreetin piiriin autuasta ja tahratonta Jumalansynnyttäjää Neitsyt Mariaa, vaan kaikkien tulee noudattaa autuaasti muistettavan paavi Sixtus IV:n kons titutioita niihin sisältyvien rangaistuksien uhalla, jotka nekin synodi uudelleen vahvistaa.

15 Vrt. Room. 8:4.

16 Vrt. Kol. 3:9-10.

17 Room. 8:17.

18 Ks. 2. Tim. 2:5.

SAMASSA V:SSÄ ISTUNNOSSA (17.6.1546)
JULKAISTU TOINEN DEKREETTI:
OPETTAMISESTA JA SAARNAAMISESTA.

1. Tämä paavien ja luotettaviksi tunnustettujen kirkolliskokousten kons-tituutioihin nojautuva, ne omaksuva ja niihin oman lisänsä tuova pyhä synodi pyrkien siihen, ettei Pyhän Hengen niin anteliaasti ihmisille vä-littäjä Pyhien kirjoitusten aarre jäisi laiminlyötynä käyttämättä, säätää ja määrää, että niissä kirkoissa, joilla on hallussaan prebenda tai palkkatila tai minkä muun tahansa niminen stipendi jumaluusopin opetta-jia varten, tulee piispojen, arkkipiispojen, primasten ja muiden paikal-listen Esivaltojen painostaa ja pakottaa tällaisen prebendan, palkkatilan tai stipendin saaneita henkilöitä itse henkilökohtaisesti opettamaan ja selittämään Raamattua, jos he siihen kykenevät, ja jos eivät kykene, niin turvautumaan piispan, arkkipiispan, primaksen ja muun paikalli-sen kirkollisen Esivallan valitsemaan sijaiseen. Tähän heidät on painos-tettava ja pakotettava tarvittaessa tulojen poisottamisen uhalla. Lisäksi tästä lähtien ei tällaista prebendaa, palkkatilaa tai stipendiä ole annet-tava muille kuin sellaisille päteville henkilöille, jotka itse pystyvät täyt-tämään tämän tehtävän. Jos toisin on menetelty, niin olkoon tällainen toimenpide mitätön ja pätemätön.

2. Hiippakuntien ja kirkkoprovins sien tuomiokirkoissa, milloin ne ovat merkittävässä ja runsasväkisissä kaupungeissa, samoin huomatta-villa paikkakunnilla sijaitsevilla kollegiaattikirkoissa, vaikkapa ne eivät kuuluisi mihinkään hiippakuntaan, jos niiden papisto on lukumääräl-tään suuri ja jos niillä ei ole hallussaan tällaista prebendaa tai palkkatilaa tai stipendiä, on ensimmäinen muun kuin luopumisen kautta vapautu-va prebenda, johon ei liity tämän tehtävän kannalta yhteensopimatto-mia velvoituksia, katsottava pysyvästi tähän tarkoitukseen osoitetuksi ja määrättyksi. Ja milloin näillä kirkoilla ei ole minkäänlaista tai riittävää prebendaa, metropoliitta tai piispa osoittakoon itse tähän tarkoitukseen jonkin yksinkertaisen virkatulolähteen tuoton, (kuitenkin niin, että sii-hen sisältyvät veloitteet täytetään), tai avustakoon oman kaupunkin-sa tai hiippakuntansa virkatulolähteistä tai muulla tavoin, jos se niin voi tapahtua helpommin, ja kuultuaan kapitulin neuvoa asiassa, huolehti-

koon siitä, että Raamattua koskevaa opetusta annetaan. Tämä tapahtu-
koon kuitenkin niin, ettei muu perinteellinen tai muulla perusteella an-
nettavaksi säädetty opetus tämän kautta tule laiminlyödyksi.

3. Niissä kirkoissa, joiden vuotuiset tulot ovat vähäiset, tai joissa pa-
piston ja kansan määrä on niin pieni, ettei niissä jumaluusopin opetus-
ta helposti voida järjestää, toimikoon kuitenkin piispan kapitulinsa neu-
vomana valitsema maisteri, joka opettakoon kloorukseen kuuluville ja
muille köyhille koululaisille ilmaiseksi latinan alkeita (grammatiikkaa),
jotta nämä aikanaan, jos Jumala niin tahtoo, voivat edetä opiskelemaan
itse pyhää Raamattua. Tälle grammatiikan maisterille osoitettakoon joko
jonkin yksinkertaisen virkatulolähteen tuotto, jota hän nauttikoon niin
kauan kuin hän pysyy opetustoimessaan, (kuitenkin niin, ettei tähän
virkatulolähteeseen sidottuja velvoitteita laiminlyödä), tai sitten kapi-
tulin tai piispan kassasta hänelle maksettakoon jokin kohtuullinen palk-
ka tai piispa itse päättäkään jostakin muusta kirkolleen ja hiippakunnal-
leen sopivasta järjestelystä, ettei tämä hurskas, hyödyllinen ja hedelmää
kantava toiminta joutuisi minkään verukkeen vuoksi laiminlyödyksi.

4. Myös niissä munkkiluostareissa, joissa se on helposti järjestettävistä,
annettakoon opetusta pyhässä Raamatussa. Jos apotit tässä asiassa
osoittavat välinpitämättömyyttä, paikalliset piispat, jotka tässä asiassa
voivat toimia Apostolisen Istuimen valtuuttamina, pakottakoot heidät
siihen joillakin soveliailla keinoilla.

5. Muiden sääntökuntalaisten luostareissa, joissa opiskelu voidaan
helposti järjestää, annettakoon samoin opetusta pyhässä Raamatussa,
jonka opetuksen kyseisen sääntökunnan yleis- tai provinssikapituli us-
kokoon arvokkaimmille maistereille.

6. Niissä kymnaaseissa, myös julkisissa, joissa tällaista kunnioitet-
tavaa ja muihin aineisiin verrattuna kaikkein välttämättömintä opetus-
ta ei ole, se mitä uskollisimpien ruhtinaiden ja julkisten viranomaisten
hurskaudella ja rakkaudella aloitettakoon katolisen uskon puolustami-
seksi ja laajentamiseksi sekä terveen opin säilyttämiseksi ja levittämisek-
si. Ja missä tällainen opetus on joskus aloitettu ja sitten laiminlyöty, se
palautettakoon.

7. Ja jottei hurskauden naamion alla jumalattomuus leviäisi, tämä
pyhä synodi säättää, ettei ketään tule hyväksyä antamaan tätä opetusta
julkisesti tai yksityisesti ennenkuin paikallinen piispa on tutkinut hänen

elämänsä, käytöksensä ja tietonsa ja hänet hyväksynyt. Tätä ei kuitenkaan ole ymmärrettävä koskemaan munkkiluostareissa toimivia opettajia.

8. Sekä pyhää Raamattua opettavat, silloin kun he sitä julkisesti opettavat, että myös näissä kouluissa opiskelevat saavat käyttää täysimääräisesti hyödykseen ja hyväkseen ne yleisen lain sallimat privilegiot, jotka koskevat prebendojen ja virkatulolähteiden tuoton haltuun ottamista myös poissaolojen aikana.

9. Koska kuitenkin kristikunnalle evankeliumin saarnaaminen on yhtä välttämätöntä kuin sen opettaminen, ja koska tämä saarnaaminen on piispojen ensimmäinen tehtävä, tämä pyhä synodi säättää ja määrää, että kaikkien piispojen, arkkipiispojen, primasten ja kaikkien muidenkin kirkoissaan esimiehinä toimivien tulee itse henkilökohtaisesti saarnata pyhää Jeesuksen Kristuksen evankeliumia, paitsi jos he ovat laillisesti estyneet.

10. Jos piispat tai muut edellä mainitut ovat laillisesti estyneitä, heidän tulee yleisen konsiilin vahvistamaa muotoa noudattaen ottaa soveliaita miehiä tätä saarnatehtävää täyttämään ihmisten pelastukseksi. Jos joku halveksien jättää tämän täyttämättä, hän olkoon ankaran rangaistuksen alainen.

11. Arkkipresbyterien, kirkkoherrojen ja kaikkien, jotka ovat saaneet hallintaansa kirkon, johon liittyy seurakunnallisia tai sielunhoidollisia tehtäviä, tulee henkilökohtaisesti, tai jos ovat laillisesti estyneitä, pätevien sijaisten kautta, ainakin sunnuntaisin tai suurempina juhlina oman taitonsa ja kuulijoiden vastaanottokyvyn mukaisesti ruokkia heille uskottua kansaa pelastuksen sanalla opettaen kaikkea sitä, minkä tietäminen on jokaisen pelastukselle välttämätöntä, julistaen heille lyhyesti ja yksinkertaisesti, mitä paheita heidän tulee hylätä ja mitä hyveitä tavoitella iankaikkisen rangaistuksen välttämiseksi ja taivaallisen kirkkauden saavuttamiseksi. Jos joku heistä laiminlyö tämän velvollisuuden täyttämisen, väittipä hän sitten olevansa erivapautettu piispan tuomiovallalla millä perusteella tahansa, tai sanottiinpa heidän kirkkojaan mainitusta tuomiovallasta erivapautetuiksi missä muodossa tahansa tai olivatpa ne liitetty tai yhdistetyt johonkin luostariin, myös sellaiseen, joka sijaitsee hiippakunnan ulkopuolella, nämä kirkot ovat nyt kuitenkin tosiasiallisesti hiippakunnassa, ja siksi ne eivät saa jäädä vaille piispojen viisasta

pastoraalista huolenpitoa, jottei tämä sana täytyisi: *Lapsukaiset pyytävät leipää; ei ole, kuka sitä heille taittaisi.*¹ Täten niitä, jotka piispalta kehoituksen saatuaan eivät vielä kolmen kuukauden kuluttua ole ryhtyneet täyttämään tehtävänsä, on säädettyjen kirkollisten tai muiden piispan harkitsemien rangaistusten avulla siihen pakotettava, jopa siten, että jos piispa niin hyväksi näkee, asianomaisen henkilön virkatulolähteen tuosta maksetaan kohtuullista palkkaa jollekin toiselle, joka tämän tehtävän täyttää, kunnes se, joka siihen on ensisijaisesti velvoitettu, tulee katumapäälle ja alkaa itse hoitaa virkaansa.

12. Jos havaitaan olevan mihinkään hiippakuntaan kuulumattomalle luostarille alistettuja seurakuntakirkkoja ja jos apotit ja sääntökuntaesimiehet ovat laiminlyöneet edellä mainittuja velvollisuuksia, niiden metropoliittojen, joiden kirkkoprovinsien alueella asianomaiset hiippakunnat sijaitsevat, tulee – tässä asiassa Pyhän Istuimen valtuuttamina – pakottaa heitä. Eikä minkäänlainen lainvoimainen tapa tai erivapautus tai minkäänmuotoinen vetoaminen, vastakanne tai hallintovalitus muihin oikeusasteisiin voi vapauttaa velvollisuudesta noudattaa tätä dekreettiä, kunnes tässä asiassa tuomiovallan omaava tuomari on pääkohdittain ja pelkästään totuuteen tähdäten sen tutkinut ja ratkaisut.

13. Sääntökuntalaiset, kuuluivatpa he mihin sääntökuntaan tahansa, voivat saarnata vain, jos heidän esimiehensä ovat tutkineet heidän elämänsä, käytöksensä ja tietonsa ja hyväksyneet heidät sekä antaneet heille saarnaluvan. Tämä rajoitus koskee myös saarnaamista asianomaisen sääntökunnan omissa kirkoissa. Sääntökuntalaisten tulee henkilökohtaisesti esittää saarnalupansa piispalle ja pyytää häneltä siunaus ennen kuin he alkavat saarnata.

14. Jos he saarnaavat kirkoissa, jotka eivät kuulu heidän sääntökunnalleen, heidän täytyy esimiestensä antaman saarnaluvan lisäksi saada myös piispalta saarnalupa, jota ilman he eivät voi sääntökunnalleen kuulumattomissa kirkoissa lainkaan saarnata. Tämän luvan piispat antakoot ilmaiseksi.

15. Jos kuitenkin (mitä älköön tapahtuko) saarnaaja levittää kansan keskuudessa opillisia erheitä tai on sille pahenukseksi, saarnasipa hän sitten oman tai jonkin muun sääntökunnan luostarissa, piispa kieltököön häntä saarnaamasta. Jos hän saarnaa harhaoppeja, piispan tulee

1 Valit. 4:4.

menetellä häntä kohtaan lakiin sisältyvien ohjeiden tai paikallisten tapojen mukaisesti, näin myös silloin kun saarnaaja väittää olevansa joko yleisen tai erityisen privilegion nojalla vapautettu piispan tuomiovallasta. Tässä tapauksessa piispa toimikoon apostolisella vallalla ja Pyhän Istuimen valtuuttamana. Piispojen tulee kuitenkin huolehtia myös siitä, ettei saarnaajaa ahdistella esittämällä vääriä tietoja ja loukkaavia puheita, joiden kohdalla hänelle itselleen on annettava oikeudenmukainen mahdollisuus valittaa.

16. Piispat huolehtikoot lisäksi siitä, etteivät salli keidenkään sellaisen, jotka vain nimellisesti sääntökuntalaisina kuitenkin elävät luostarinsa muurien ja sääntökuntansa kuuliaisuuden ulkopuolella, eivätkä myöskään hiippakuntapappien (paitsi jos ovat piispojen tuntemia ja elämältään ja opiltaan tutkittuja) saarnata kaupungissaan tai hiippakunnassaan minkäänlaisen privilegion varjolla, kunnes piispat ovat asiasta kysyneet neuvoa Apostoliselta Istuimelta, koskapa ei ole todennäköistä, että arvottomiksi osoittautuneet henkilöt olisivat siltä voineet saada tällaisia privilegioita muuten kuin totuutta salaamalla ja valheita esittämällä.

17. Almujen kerääjät, joita kansan suussa myös kvestuaareiksi kutsutaan, olivatpa he asemaltaan millaisia tahansa, älkööt rohjetko missään muodossa saarnata enempää henkilökohtaisesti kuin apulaisia käyttäen. Niiden toiminta, jotka tätä vastaan rikkovat, on saatava piispojen ja paikallisen kirkollisen Esivallan toimesta, minkään privilegioiden sitä estämättä, asianmukaisin toimenpitein kokonaan loppumaan.